

Redacția, Administrația și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisorile nerancate nu se pri-
mesou. Manuscrisurile nu se re-
trimite.

Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primesc în Viena
Budoif Moss, Hausenstein & Vogler
(tto Maas), Henrich Schalek, Alois
Harval, M. Dukes, A. Oppelik, J. Don-
nerberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mezei, Eckstein Bernasi;
în Frankfurt: G. L. Dausbe; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o serie
garzonă pe o colonă 6 or.
și 80 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după caritate și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
săciă 10 cr. v. a. s. 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIII.

„Gazeta” este înființată de
ABONAMENTUL PENTRU ARSTRO-UNGARIA:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
PENTRU ROMANIA ȘI STRĂINĂTATE:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
ABONAMENTUL PENTRU BRAȘOVU:
la administrație, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dosul în
casă: pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. s. 10
bani.
Acest abonament care
inseamnă un an și se plătește
la înainte.

Nr. 30.

Brașov, Joi 8 (20) Februarie

1890.

Brașov 7 Februarie st. v.

Foia națională slovacă din Tu-
roșu-St.-Mărtin, „Narodnie Noviny”,
consacră episcopului Ștefan Cse-
kus, superintendentul districtului
bisericesc al Tisei, care a înce-
tat din viață în zilele trecute,
următorul necrolog, care me-
rită a fi cunoscut de poporul ro-
mân:

„Puține nume sunt în numeroasa ta-
bără a contrariilor poporului slovac și
a tiranilor bisericești evanghelice, care se
se se potă asemăna cu numele atât de
desu amintit și atât de desu blăstemat
al lui Ștefan Csekus. Incepând cu
nimicirea gimnaziului din Revuc până la
cele mai noue întâmplări din Hnușt (unde
Maghiarorii s’au încercat să impună
poporului slovac un preotă uneltă a re-
gimului și a maghiarizatorilor) viața lui
Csekus a fost un lanț neîntrerupt
de dușmănie și persecuții, ba chiar
formală furie în contra poporului cre-
dincioșilor și conaționalilor, contra
comunelor bisericești credincioase lui
și legilor bisericești. Acest om a
fost volnic și tirania personificată și
s’a condus numai de un simțământ
puternic, de dușmănie neimblândită. Pe
cărarea vieții sale, pe care a cutierat
neprețesce, necreștinesce și neglorios,
zac jură împrejur numai dărămături și
ruine: un gimnaziu nimicitor, preoți is-
goniți, învățători destituiți din posturi,
studenți isgoniți din școle, numeroase co-
mune maltratate și parochii și biserici
esecvate milităresce, corupțiune a carac-
terului, prin scrisori rezervate misera-
bile și alte de asemenea. Dela natură cu
gândiri vitrege, pe lângă această am-
bițios după onoruri, Csekus a voit
s’și înlocuiască calitățile, ce i lipsiau,
prin crușe și desconsiderare. Dumne-
deu la pedepsit încă fiind în viață în
persoana fiului său — care a transportat
desconsiderarea și ilegalitatea politică-
bisericească a tatălui său în afacerile pri-
vate — și acum l’a chemat fără veste
înaintea soanului său judecătoresc.”

Aceste șire consacrate episco-
pului Csekus de tristă memorie ne

arată pe scurtă înțrăga lui activi-
tate destructoare pentru desvolta-
rea națională a poporului slovac
și în același timp nenumăratele
suferințe ale acesuia.

Dér nu numai între poporul
slovac de confesiunea augbur-
gică au distrus și continuă lu-
crarea de distrugere regimul și
uneltele lui, ci și între poporul
slovac de confesiunea catolică și
între Germanii catolică.

Cele ce le-a împărțit pri-
matele Simor într’o scrisore a sa
pe la sfârșitul anului trecut,
prin care a răspuns ministrului
de culte și instrucțiune Csaky la
imputarea acestuia, că nu se
învață cu destulă temeiul limba
ungurească în seminariile catolice,
sunt lucruri, cari ađi numai sub
regimul despotice rusesc mai
auđim că se petrec în acest
véc al lumii și al libertății.

Ne spune adecă primatele ca-
tolică, că preoțimea cea vechiă,
care se mai poate înțelege cu po-
porul său credincios în limba
maternă a acestuia dispăre, ér
despre clerul din generațiunea
cea nouă afirmă, că afară de limba
ungurească nu mai pricepe mai de
loc limba credincioșilor, cea
slovacă și cea germană, ba încă
când esu tinerii slovac și ger-
man din gimnaziile unguresce, mai
că nu-și mai știu vorbi limba lor
maternă, așa că numai după în-
delungat exercițiu sunt în stare
a predica ca preoți în limba ma-
ternă a poporului păstorit de ei.

Atât de chinuți sunt tinerii
slovaci și germani cu învățarea
limbei unguresce, încât nu le mai
rămâne timp să se ocupe și cu
limba lor maternă, cu atât mai
puțin să învețe o altă limbă. Ba
s’a întâmplat, că tinerii slovac,
cari au cutezat să-și cultive limba
lor maternă, au fost trași la
răspundere, pedepsiți ca pansla-
viști și dați afară din școle.

Isbutindă regimul unguresc
să prindă în cursa maghiarizării
partea cea mai mare dintre inte-
ligența slovacă, unelțirile de ma-
ghiarizare n’au mai cunoscut și
nu mai cunoscu nici o margine.
Numai așa se poate explica și ră-
pirea copiilor slovac dela sinul
mamelor și deportarea lor în
ținuturi curată unguresce, pentru
a i maghiariza.

Astăđi poporul slovac blas-
tēmă pe aceia, cari s’au făcut
vëndetorii lui. Episcopul Csekus
a intrat în pământ urmat nu
de regretele, ci de blestemele cre-
dincioșilor și conaționalilor
slovaci.

DIN AFARĂ.

Impératul german și cestiunea lucrătorilor.

Foile franceze, vorbindă despre ini-
țiativa împératului german în cestiunea
lucrătorilor, dică că este un act im-
portant. „Republique Française” dică,
că Franței i-se impune sarcina de-a ur-
mări cu atențiune și fără încetare pro-
blemele, ce se vede, că se pun la or-
dinea zile în toate țările. Republica fran-
cesă, dică numita foia, trebuie să facă
mai multă în direcțiunea decătă un
guvernă absolut. Celelalte țiare încă
vorbesou cam tot în acest înțeles.

Turbarări în Serbia.

La 15 Februară n. studenții din
Belgradă au ținut o mare adunare pen-
tru a protesta în contra hartei lui Co-
maroff. Ei au adoptat o rezoluțiune,
prin care își arată indignațiunea de care
sunt cuprinși din cauza sacrificiilor, ce
tinde a arunca asupra Serbiei proiectul
de împărțire a statelor balcanice, for-
mulară de Comaroff în favorea Bulgarilor.
Intrunirea studenților a vorbită
cu laudă despre cercurile oficiale rusesce,
cari condamnă și ele proiectul lui Co-
maroff. Acastă atitudine a Rusiei ofici-
ose indulcesce impresiunea penibilă pro-
dusă asupra poporului sârbesc. Resolu-
țiunea, ce au luat-o studenții în adunare,
esprimă credința într’un viitor mai fe-
ricit pentru Serbia; salută pe toți frații

Sârbi dela Isker până la Adriatică, pe
frații lor din vechia Serbiă, din Mace-
donia, din Salonic, din Costura, din Go-
rița, din Devara, din Ipek, pe frații lor
din Muntenegru, din Dalmația, din Istria,
din Bosnia și Herțegovina, din Croația,
din Slavonia și din Banat. Resoluțiunea
termină prin strigătele: „Traiescă regele
și poporul sârbesc! Traiescă Țarul și
poporul rus!”

Arestarea ducelui de Orleans.

După cum spun foile din Paris,
guvernul e hotărît, în urma demon-
strațiilor inscenate în zilele acestea în
Paris, a ține în arestă pe ducele de
Orleans, până când persoana și cauza lui
nu va mai fi obiectă de discuțiune gene-
rală. Ducele va fi apoi escortat până la
granițele Franței fără de-a avisa pe
cineva despre acestă. Consiliul de mi-
niștri a debătută ađi asupra cestiunei,
că în care arestă se-și facă ducele pe-
dăpsa.

Înaintări de trupe rusesce.

O telegramă din Odessa spune, că
în timpul din urmă se facă mari înain-
tări de trupe în Caucaș, dimpreună cu
multe proviziuni de tot felul, întoc-
mai ca în ajunul unei acțiuni serioase.
În luna Decemvre anul trecut și în
Ianuaru anul curentă au descălecat
în Odessa și Sebastopol nu mai puțin
decătă 11,894 de ostași, ér de acolo s’au
îmbarcată pe un vapor, care și-a luat
drumul spre Batum. Scirile acestea ne
facă să deducem, că Rusia se pregătesce
pentru primăveră la o acțiune serioasă, care
se va estinde și în alte direcțiuni.

Organul lui Bismarck despre Franța.

„Nordd. Allg. Zeitung” cămbătendă
părerea, că Franța nu s’a pregătită a
declara războiul la 1887, se provocă la
presa radicală franceză, care încă și as-
tăđi glorifică pe Boulanger, fiindcă ten-
dențele lui sunt războinice. Insuși Bou-
langer a declarat, dică, „Nordd. Allg.
Ztg”, că Franța în două rânduri a voit
să declare război Germaniei și încă în-
nainte de anul 1887 din incidentul
Schmabele. Mai târđiu, când a demisio-
nată Goblet din postul său de ministru
de esterne, a întărită faptul acesta prin

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI”.

(18)

LINIȘTEA CASEI.

Roman, de I. C. Panțu.

„Ascultă, Vlade, câtă mai stai tu pe aicea?” îl
întrebă Mitică și umplu paharele cu vin.

„Multă nu, căci am scire dela un prietină al
meu, că sunt două posturi de ocupat, și amândouă
sunt potrivite pentru mine. Am să plecă câtă mai
îngrăbă, se mă vedă la un fel cu viitorul meu,
să mă aședă, deore-ce m’am săturat de a asculta
totă dela alții, vreau acum să mai spun și eu altora.
Cred că chiar mâne voi pleca, decă ai fi atât de
bun să-mi dai trăsura.”

„Bine, mei Vlade, nu vrei să-mi faci și mie un
hatîr?” Este, cum ți-am spus, o fată bună...”

„Cocône Mitică, te rog, decă se poate, să nu-mi
mai pomenesci despre lucrul acesta. Înțeleg, decă
aș fi căpătuit, de, aș mai dice și eu, dér așa, ved
D-ta bine, că nu se poate.”

„Va să dică tu nu ții la mine?”

Vladă era iritat în urma acestor vorbe. Apucă
paharul de vin, sorbi puțin din el, și punendă-l
erași pe masă, aruncă o privire cruntă boerului Mitică
și grăi:

„Nu te înțeleg de loc. Cum adecă, nu ții la

D-ta? Nu cumva vrei să dică, că eu trebuie să fac
ce voesci, pentru ca să-ți arăt, că țin la D-ta?
Și-apoi tocmai într’o cestiă cum este căsătoria! Asta
nu este un lucru așa de ușor, și nici atât de ne-
însămnat, încât să-l faci de hatîrul D-tale. Nu,
Dómne feresce, cocône Mitică, și nici de hatîrul ni-
mănu nu-l faci. Când voi fi aședat, voi ved
eu ce voi face, dér până atunci nici nu vreau să vor-
besc într’o afacere, care pentru mine este foarte de-
părtată!”

Dicendă acestea beu paharul și voi să iasă, dér
Mitică băgandă de seamă, că Vladă e necăjit, nu-și
putea explica, din ce pricină s’i fi venită necă-
zul, cu toate acestea, a fost atât de cuminte
și a tăcut.

„Ei, nu te supăra, Vlade!” dică Mitică cu un
zîmbet prefăcut, care trecu repede într’un ris cu
hohot.

Vladă de totă serios se uita la Mitică și cu
un dispreț bătător la ochi grăi:

„Cocône Mitică! Spui că ai av o fată bună
pentru mine. Eu nu primesc propunerea D-tale deo-
camdată, și fiindcă lucrul nu se poate amăna, după
cum vedă din spusele D-tale, să-ți dau o idee, care
să te liniștescă.”

„Ce idee?” întrebă repede Mitică.

„Însoră-lă pe Nicu!”

„Mitică tresări și se făcu roșu la față.

„Ce te spari, cocône Mitică? Ori nu-l ții
demn de fata din cestiă?”

„Ba da”, dică boerul, „dér nu este potrivită.”

„Apoi bine, decă nu e potrivită, lasă lucrurile
în pace pân’ s’or potrive.”

„Eu numai am glumit și tu ai luat-o serios.
Cum ți-ai putut închipui așa ceva?... Nu-i vorbă,
așa cred eu, că decă ți-aș face o propunere serioasă,
te-ai mai cugeta, și în cele din urmă poți totă te-ai
hotărî.”

„Ba nu!” grăi Vladă elătinandă din cap. „Nici
de cum nu m’ăș gândi!”

„Va să dică ai face-o pe negândite!”

Vladă se uită într’altă parte, iute însă își în-
torse privirea cătră boerul Mitică și uitându-se lungă
la el și elătinandă din cap dică:

„Te înșeli. Nu sunt eu dintre aceia, cari prin
căsătorie vreau să se căpătuiască. Nu mă cunosc,
dér nici nu e de lipsă să mă cunosc, căci acesta nu
ți-ar aduce D-tale nici un folos și mie nici o fe-
ricire.”

„Curios om! Tu ești acum supărat, pen-
tru-că nu te vedă într’o funcțiă, și te-ai făcută așa
de nedibaciu la vorbă și ești cam desperat.”

„Eu? — Te înșeli!” dică Vladă scurtă și-și trase
mustățile cu mâna.

Intrăceea întră și cocône Marița și se amestecă
erași în vorbă.

însuși declarațiile sale, că adevărat se de-
părtează liniștit de la guvern, fiindcă în
două rânduri a pus piedecă ruperei ra-
porturilor de pace cu Germania, cari
atârnavă numai de un fir de păr. Pe-
ricolul războiului nu l'a delaturat însuși
decât numai Germania și anume atunci
când după rezultatul alegerilor a lu-
minat pe Franța despre puterea ce
stă ascunsă în ideea națională a germa-
nismului.

SCRILE ȚILEI.

Contele Hartenau (principele Batten-
berg) în Viena și Budapesta. Fostul
principe bulgaru Alecsandru de Batten-
berg, care precum se știe, la 11 Ianua-
rie 1889 a luat în căsătorie pe d-șora
Loisinger și de atunci poartă numele de
contele de Hartenau, a fost în zilele tre-
cute în Viena, la castelul în cancelaria
Majestății Sale, er de acolo la ministe-
rului comun de război. Se crede, dice
„N. F. P.” că petrecerea contelui de
Hartenau în Viena stă în legătură cu
vechia lui dorință de-a intra în serviciul
armatei comune. A doua zi Hartenau a
plecat la Budapesta, unde a tras la
hotelul „Regina Angliei”. După o scurtă
petrecere în Budapesta, contele a ple-
catu erași spre Viena, respective la Grațu,
undeși are locuința stabilă. Diarele viene-
nese, mai ales „N. fr. Presse”, susține
că contele Hartenau ar ocupa un înalt
post militar în Galizia. Știrea aceasta
însuși este combătută de „Fremdenblatt”,
ca fiind lipsită de ori ce temei.

„Fântâna Blanduziei”, fondată la 4
Decembrie 1888 sub direcția lui M. Emi-
nescu, anunță cetitorilor săi, că din
lipsa de abonați, cu ziua de 15 Febr.
deocamdată va înceta de a mai apăre,
er îndată ce nu va mai avé să sufere de
lipsuri materiale, va reapare.

Daru corului plugarilor din Izvinu.
Familia Mocsonyi a dăruit corului vo-
calu alu plugarilor din Izvinu 25 fl. v.
a. ca să și potă face o flamură a sa, fi-
indă acesta o dorință a membrilor co-
riști. Totu familia Mocsonyi a abonatu
pe întregul an curentu diarulu literalu
„Familia”, care se trimite gratuitu la
adresa corului din Izvinu, spune „Bise-
rica și Școala.”

Contele Iuliu Andrassy, a cărui morțe
ni-a vestit'o telegrama de ieri, s'a nă-
scutu la 8 Martie 1823 în Zemplin. Ta-
tălu seu era contele Carolu Andrassy.
După ce și-a terminatu studiile acade-
mice, a făcutu călătorii prin streinătate.
Intorcându-se în patriă, a fostu alesu de
cătră comitatulu Zemplin ca delegatu

pentru dieta din Pojuu ținută la 1847/8,
după aceea a fostu numitu șșpanu alu
comitatului Zemplin. Mai târziu gu-
vernulu din Debretin l'a trimesu ca de-
legatu în Constantinopolu. După sfir-
șitul revoluțiunei, la 1850, fiindu con-
damnatu la morțe a fostu spenduratu în
effigie, pe când elu se refugiase în Paris,
unde la 1856 a luat în căsătorie pe
contesa Catița Kendeffy de Malomviz.
Prin intervenirea mamei sale, la anul
1860, întorcându-se în patriă, la 1861 a
a fostu alesu deputatu de cătră alegă-
torii din Zemplin, alăturându-se la par-
tida deakistă. La 17 Februarie 1867 a
fostu numitu ministru-președinte alu Un-
gariei, fiindu totodată și ministru de
honveđi. După ce la an. 1871 a demisio-
natu ministrulu Beust, în 14 Noem-
vre alu aceluiași an a ocupatu Andrassy
postulu de ministru de externe alu mo-
narchiei. La 1878, când s'a făcutu pacea
dela St. Stefano, Andrassy a mijlocitu ca
Bosnia și Herțegovina să se ocupe de
Austro-Ungaria. În curându apoi, la 22
Septembrie 1879, a demisionatu din pos-
tulu de ministru, trăind retras la mo-
șia sa și luându parte ca factoru poli-
ticu numai în delegațiuni.

Coroșpondența „Gaz. Trans.”

Constanța, 31 Ianuarie 1890.

Balu filantropicu. În sera de 27 Ian-
uarie a. c. s'a datu în acestu orașu în
salonulu formatu pe peronulu gării din
localitate unu balu filantropicu mascatu,
în beneficiulu spitalulu funcționarilor
căii ferate române, linia Cernavoda Con-
stanța. Acestu balu mascatu, care a
avutu unu succesu strălucitu și satisfac-
tătoru, a fostu alu treilea dela răs-
cumpărarea acestei linii. Inițiativa înființării
acestui balu a fostu luată de cătră d-șo-
nele și domni, cari formeză comitetulu
înțreținerii spitalulu C. F. R. și care co-
mitetu a avutu și are de președinte pe
d-lu directoru Al. Gafencu alu acestei
linii.

Pentru a avea acestu balu unu mai
mare succesu la incasarea venitulu,
d-șonele comitetulu au fostu atâtu de
neobosite, încatu au luat asupră-le sar-
cina de a aduna daruri de binefacere,
din cari obiecte s'a formatu o tombola
fôrte bogată, astfelu, că pe la ora 12
din nopte începându-se tombola s'au in-
casatu aprôpe 1700 lei din vânzarea bi-
letelor spre acestu scopu. Astfelu din
incasarea de pe bilete de intrare și dela
a tombolei, precum și din celelalte in-
casări s'a adunatu suma de peste 5500
lei, precum se vorbește. (Peste 5000 de
lei s'au constatatu deja în sera balulu ca
banu incasați).

Sala a fostu fôrte bine și cu gustu

arangiata; totu plafonulu, precum și p-
reții erau decorați totu cu drapele na-
ționale; drapele mici au fostu peste 1000
eră mari aprôpe 500. Meritu laudă cei
cari au lucratu la arangiarea acestui
salon.

Balulu s'a începutu pe la ora 8^{1/2},
lumea curgea din tote părțile și îmbră-
cați care de care mai caraghiosu și în
diferite costume ale evului vechiu, re-
presentându dierite costume naționale
și regesci din vechime.

La ora 12 din nopte fiindu obligă-
tore demascarea, personele, care nu voră
a fi cunoscute au părășitu sala, era cei
rămași își lăpădară măscile. Petrecerea
a decursu fôrte bine până dimineta la
7 ore, lăsându plăcutu amintiri în inima
făcărui participantu.

Să trăescă acelu comitetu de d-șo-
ne și domni, în frunte cu d-lu președinte,
mulți și fericiți ani, ca și pe viitoru să
potă lucra pentru astfelu de scopuri no-
bile.

Dobrogenu.

Cârna, 11 Februarie 1890.

Stim. D-le Redactoru! Sunt veselu,
când vinu să vă împărtășescu următore
faptă sêvrșită din partea reprezentanței
comunale din Cârna în frunte cu nota-
rulu cercualu și preotulu gr. orientalu.
Acesti bărbați de unu șiru de ani se
luptă pentru înaintarea lotuitorilor din
comuna amintită, der multe împrejurări
li au statu în cale de a nu-și putea
ajunge nobilulu scopu, ce-lu aveau, de
a propăși înaintarea poporulu român.

În adevêr, sunt multe rele, ce
bântue în sinulu bietulu poporu român
dela sate mai isolate, precum e și Cârna,
și acesta din cauza lipsei de bărbați de-
votați, cari să se intereseze nu numai
de ei, ci și de bietulu poporu. Sub as-
felu de împrejurări s'au aflatu și locu-
torii din Cârna, cari prin uneltirile unor
notari neromâni au fostu constrinși să
plătescă o contribuțiune anuală de vre-o
500 fl. pentru o pădure alu cărei pro-
prietaru este Capitolulu romano-catolicu
din Alba-Iulia. Această nedreptă con-
tribuțiune s'a plătitu în continuu, până
când sôrtea bieților Români s'a schim-
batu, căpătându notari și preoți conscii
de chiamărle lor.

După unu procesu de vr'o 15 ani,
mulțamită acestor bărbați, comuna avu
norocirea de a recăștiga contribuțiunea
solvită pentru Capitolulu rom. cat. din
Alba-Iulia și încă în număr de 4000 fl.
v. a., cari bani sunt destinați pentru a
se cumpăra vr-o proprietate pe sêma
locuitorilor din comună, cari într'u atâta
au sărăcitu prin încuibarea unor lipi-
tori jidovesci, încatu în fiă-care anu erau
siliți a trece peste vêră la lucru în Ro-
mânia, mai multu ca 50 indiviđi, de unde

apoi veniau și cu banii căștigați acolo
și solveau datoriile statulu.

Mai mulți bărbați harnici, și cu de-
osebire notariulu cercualu Ioachim Me-
drea și ambii preoți din comună, au lup-
tatu în totu modul și au cercatu în
tote chipurile ca să delature din comună
pe incuibății jidani, cari s'au aședat în
comună înainte de asta cu vre-o 10 ani
ca vai de ei, neavându nimic afară de
ce era pe ei, pe când astăzi pământulu
celu mai bun și mai productiv este
în mâna lor și foștii proprietari sunt
astăzi servitori ai jidanilor. În fine
însu pare-mi-se, că a sunatu și pentru
ei ciasulu, căci prin schimbarea și răs-
cumpărarea regaliilor, reprezentanța co-
munală s'a decisu a esarenda dela erar
dreptulu de cărciumăritu cu ori ce prețu,
numai și numai să nu rămână în mâna
jidovescă, ceea ce s'a și întemplat, căci
pe basa condițiunilor referitoare la acest
dreptu, în prima liniă este comuna în-
dreptățită ca arendatoru și astfelu li s'au
luatu jidanilor din mâna clescele, cu
cari rupu pielea poporulu. Meritul
acestui faptu este a se atribui în prima
liniă notarulu cercuale și preotulu gr.
or., cari au știutu conduce pe ceilalți
membri ai reprezentanței comunale, care
erau deja cumpărați de jidani și în
această afacere.

Astfelu ar fi de doritu să facă și
alți notari și preoți, să scăpăm odată
de înșelăciunea și corupțiunile jidovesce.
Jidanii sunt cei dintău factori la să-
răcirea poporulu, constatatu fiindu, că
unde nu sunt și nu au fostu jidani în
comună, acolo poporul nu a sărăcitu
tocmai așa de tare, ca să fiă silitu să ia
lumea 'n capu, cum se întâmplă pe aici.
Da deu ar fi timpul suprenu ca toți
conducătorii poporulu nostru dela sate,
să se intereseze mai cu deadinsulu de
cei ce le dau pânea de tote zilele.

T.

Literatură.

Sub titlulu: „Pro veritate, lămuriri
date de Constantin Stezară și Eugen
Brote, foști eforti ai tondurilor și fun-
dațiunilor archidieceșei ort. res. rom.
din Transilvania”, a eșitu de sub tiparu
în Institutulu tipograficu, societate pe
acți, din Sibiu o broșură în mărime de
64 pag. formatu 8°.

lubileulu unui institutu de bani.

La 11 Ianuarie a. c. s'au împlinitu
50 de ani dela înființarea primulu insti-
tutu de bani din B-pesta sub firma:
*Prima reuniune patriotică pentru păstrare
din Pesta.* (Pesti hazai első takaréki pénz-
tár-egyesület. Pester vaterländischer
erster Sparcassa Verein.) Scurtă e pe-
rioda acesta în viața unei instituții, der
succesele obținute din partea institutulu
acestui în decursulu epocii de 50 de

„Ce mai spuneți, ce mai puneți la cale?”
„Uite cu creștinulu ăsta stau de vorbă. vréu
sêlă însor și elu nu vrea.”

„Așa e, Vlade?” întrebă cocóna Marița.

„Tocmai așa!”

„Și de ce?”

„Nu știu!” grăi Vladu și cu degetele bătea în
nescire pe masă, er în sine era necăjitu amar.

„Spune, că nu se însoră, ca să se căpătuiască,
și vrea ca să mai amâne!”

Cocóna Marița oftă.

„Bine face, Mitică, așa și face unu om cu-
minte.”

Se adresă apoi cătră Vladu și'lă întrebă, când
are să plece și de ce are să se apuce.

„De plecatu, voui pleca mâne, m-am și pregă-
titu tote lucrurile, și v'ășu ruga sêmi dați trăsura
până la Buzău. Ce am să mă facu însu, nu știu,
der așa credu, că voui găsi o ocupați potrivită pentru
mine. Mi veți da trăsura pe mâne?”

„Nu ț-am spus că ț-o dau?”

„Nu, cocóna Mitică, nu m'ai fostu răspunsu la
întrebare!”

„Der de ce pleci așa de grabă? Spuneai că
ești sătul de viața de orașu.”

„Da, cocóna Marița, sunt sătul, însu, când fa-
cerea viitorulu țeu pretinde acesta, trebuie să mergi
acolo, unde'ți poți fece unu viitoru...! Cu acestea
vê dicu „ziua bună” pentru astăzi, mă duc să mai

stau de vorbă cu mama, să mai pună câte ceva la
cale, și mâne ne vomu revedé.”

Vladu plecă.

„Cuminte băiatu mi-se pare Vladu”, dize co-
cóna Marița. „Acum mi-se pare și mie fôrte cuminte
și se vedu, că are să o ducă departe în cariera lui.”

„Este destulu de cuminte, der par'că din ce în ce
ilu vedu pusu pe gânduri, ca și cum ar avea o prea
mare neîncredere în viitorulu lui.”

„Așa a fostu elu totdeuna, seriosu și tăcutu...
Der ce ne mai batem capulu cu elu, când avem
noi destule pe capulu nostru!” dize cocóna Marița
oftându.

„Ce te mai superi atâtu pentru Iorgu! Ai să
vedu tu, că în scurtă vreme are să se schimbe. Așa
sunt tinerii.”

„Pôte, Mitică”, grăi cocóna Marița indoindu-se
de vorbele bărbatu-sêu, „pôte, der mie nu mi-se pare
c'am brodit'o. Putea și Susana și Zoita să fiă mai
sincere. Susana, adevă Tache bărbatu-sêu, avea să ia
vr'o trei mii de lei dela Iorgu, și nici nu s'a făcutu
bine nunta, și și-a încasatu paralele. Se vede, că
Susana a fostu pusă la cale de bărbatu-sêu și nici
decum n'a laudatu pe Iorgu de dragulu Olgei nôstre.”

„Acum s'a făcutu, și nu ne rămâne altceva de-
câtu să tăcem”, dize Mitică încrețindu și fruntea.

XIV.

Olga era la moșia.

Ea nu întrebă nici pe tată-sêu, nici pe mamă-sa

despre Vladu și nici pe departe nu voia să aducă
vorba despre elu. Credea, că de siguru prietinu ei
se va afla pe acolo prin prejuru și că acum-acum va
da cu ochii de elu, și de aceea se afla într'o agitați
nespusă, când se cugeta la prima vorbă ce o va vorbi
cu elu. Îi era ôrecum greu, că știa, că are sêlă în-
têlnescă, cu tote acestea doria sêlă vađă, doria sêi
vorbescă. Nu mai vorbise cu elu de multă vreme, și
cu deosebire dela logodnă n'a avutu nici-odată pri-
leju să schimbe amêndoi două cuvinte împreună.

Olga n'a avutu noroc să întêlnescă pe Vladu
numai decatu, și de aceea mai grea i-se parea clipa
când va da față cu elu.

„Este lucru fôrte bun, este o norocire pentru o
fată, ca să aibă unu prietinu cum se cade. Ea va în-
vêta multe lucruri bune și de folos, der... decă
ea își va face unu idealu prea frumosu din viitorulu
ei soțu, și decă va aștepta ca și bărbatul ei să fiă
ca acelu idealu... atunci amară întemplantă și omori-
tore decepțiă”, gândia Olga în sine, și cugetându-se
la Vladu, la prietinu ei, și trecându'i prin minte
ideia, că pôte elu la întêlnire se va arăta rece față de
ea, îi venia să plângă.

Turburată și chinată de astfelu de gânduri, Olga
intră în iataculu seu. Se duse la masa sa și aședân-
du-se pe unu scaun, își propti cotulu pe pultulu, ce
se afla lângă ea, și rămase astfelu multă vreme per-
dută în amintiri. Când se tređi din această învâlmă-
șală, ridică cotulu de pe pultu și uitându-se pe masă

